

Vec C-691/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

18. november 2021

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Cour de cassation

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

10. november 2021

Navrhovateľky v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Cafpi SA

Aviva assurances SA

Odporkyňa v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Enedis SA

1 Predmet sporu a priebeh konania:

- 1 Dňa 28. júla 2010 mali elektrické prístroje istej pobočky spoločnosti Cafpi poruchu, ktorá bola pravdepodobne spôsobená prepätím v dôsledku prerušenia neutrálneho obvodu.
- 2 V tejto súvislosti si spoločnosť Cafpi a jej poisťovateľ Aviva assurances podaním žaloby uplatnili voči spoločnosti Enedis, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy elektrickej energie, nárok zo zodpovednosti za škodu, ktorá im bola spôsobená.
- 3 Spoločnosť Enedis tvrdí, že uplatniteľné sú iba pravidlá zodpovednosti za chybné výrobky [články 1245 až 1245-17 Code civil (francúzsky občiansky zákonník, ďalej len „Občiansky zákonník“)] vrátane trojročnej premlčacej lehoty (článok 1245-16 Občianskeho zákonníka), ktorú namietla vo vzťahu k ich nároku na náhradu škody.
- 4 Súd rozsudkom zo 6. júla 2018 vylúčil uplatnenie článkov 1245 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale nároky meritórne zamietol.
- 5 Cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles, Francúzsko) rozsudkom zo 6. februára 2020 zrušil uvedený rozsudok. V prvom rade pripomenul, že v režime zodpovednosti za chybné výrobky je zodpovedným výrobcom najmä výrobca hotového výrobku. Podľa jeho názoru je hotovým výrobkom výrobok, ktorý je pripravený na distribúciu. V prejednávanej veci elektrická energia vyrobená najmä spoločnosťou Électricité de France nie je hotovým výrobkom, lebo je vysokého napätia, a teda nevhodná na spotrebu. Práve spoločnosť Enedis ju premieňa tak, aby sa mohla distribuovať konečnému spotrebiteľovi. Uvedený súd z toho vyvodil, že spoločnosť Enedis je výrobcom hotového výrobku určeného na distribúciu spotrebiteľovi, takže má postavenie výrobcu. Preto rozhodol, že režim zodpovednosti za chybné výrobky je uplatniteľný a že žaloba spoločností Cafpi a Aviva je neprípustná z dôvodu premlčania.
- 6 Spoločnosti Cafpi a Aviva podali proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok. Tvrdia, že Cour d'appel (Odvolací súd) rozhodnutím, že spoločnosť Enedis má postavenie výrobcu, porušil články 1245-2 a 1245-5 Občianskeho zákonníka, ktorými sa preberá smernica 85/374/EHS o zodpovednosti za chybné výrobky.

2. Dotknuté ustanovenia:

Smernica Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/34/ES z 10. mája 1999

7 Článok 1 stanovuje:

„Výrobca je zodpovedný za škodu spôsobenú chybou svojho výrobku.“

8 Článok 2 stanovuje:

„Na účely tejto smernice ‚výrobok‘ znamená všetky hnutelné veci vrátane tých, ktoré sú súčasťou iných hnutelností alebo nehnuteľností. ‚Výrobok‘ zahŕňa aj elektrickú energiu.“

9 Článok 3 v príslušnej časti stanovuje:

„1. ‚Výrobcom‘ sa označuje výrobca finálneho výrobku...“

Francúzsky občiansky zákonník

10 Články 1245-1 až 1245-17 Občianskeho zákonníka obsahujú ustanovenia, ktorými sa prebrala smernicu 85/374/EHS.

3. Stanoviská účastníkov konania:

1. *Spoločnosti Cafpi a Aviva*

11 Spoločnosti Cafpi a Aviva tvrdia, že spoločnosť Enedis je dodávateľom, a nie výrobcom energie. Uvádzajú, že spoločnosť Enedis je prevádzkovateľom distribučnej sústavy elektrickej energie, ktorú prevádzkuje a udržiava, a je zodpovedná len za distribúciu elektrickej energie vyrobenej rôznymi výrobcami, a najmä spoločnosťou Électricité de France. Uvádzajú, že oddelenie činností výroby a distribúcie bolo uložené smernicou 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou a následne smernicou 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES.

12 Ako prevádzkovateľ elektrickej sústavy je spoločnosť Enedis zodpovedná za prenos a distribúciu elektrickej energie od výrobcu tejto energie a samotný jej zásah do napätia prenášanej energie z nej nerobí výrobcu nového hotového výrobku, teda distribuovanej elektrickej energie, ktorý sa podľa jej názoru líši od elektrickej energie, ktorá sa jej takto dodáva.

- 13 Spoločnosti Cafpi a Aviva poukazujú na to, že elektrická energia je po vyrobení v skutočnosti spotrebovateľná bez ohľadu na jej napätie za predpokladu, že sústava, ktorá ju prijíma, je prispôbená tak, aby také napätie vydržala. Tvrdia, že zásah prevádzkovateľa elektrickej sústavy do úrovne napätia prenášanej elektrickej energie nemôže stačiť na to, aby mu bolo priznané postavenie výrobcu nového výrobku, ktorý je odlišný, lebo každý spotrebiteľ môže používať transformátory na prevádzku zariadení nízkeho napätia.

2. *Spoločnosť Enedis*

- 14 Spoločnosť Enedis tvrdí, že v režime zodpovednosti za chybné výrobky je pojem výrobca samostatným pojmom, ktorý je nezávislý od pojmu výrobca energie v zmysle právnej úpravy európskeho trhu s energiou.
- 15 V režime zodpovednosti za chybné výrobky je výrobcom ten, kto ponúka verejnosti výrobok, ktorý je pripravený na použitie alebo spotrebu. Elektrina vyrobená v elektrárnach, či už s veľmi vysokým alebo vysokým napätím, nie je vhodná na spotrebu, a práve činnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy spočívajúca v jej premene na elektrinu so stredným alebo nízkym napätím umožňuje, aby sa z elektriny stal výrobok pripravený na použitie alebo spotrebu odberateľmi. Z toho vyplýva, že elektrina takto premenená prevádzkovateľom distribučnej sústavy predstavuje hotový výrobok, ktorého je výrobcom.

4. Posúdenie Cour de cassation (Kasačný súd):

- 16 V súvislosti s kasačným opravným prostriedkom vzniká otázka, či sa má prevádzkovateľ distribučnej sústavy elektrickej energie, ktorý mení napätie elektrickej energie na účely jej distribúcie konečnému spotrebiteľovi, považovať za „výrobcu“ elektrickej energie v zmysle smernice 85/374/EHS.
- 17 Generálny advokát navrhuje zrušiť rozsudok cour d'appel (odvolací súd). Poukazuje na to, že kvalifikácia spoločnosti Enedis ako výrobcu odporuje základným zásadám organizácie sektora elektrickej energie, ako sú stanovené v rôznych smerniciach o vnútornom trhu s elektrickou energiou. Dodáva, že uznať, že spoločnosť Enedis, ktorá nie je výrobcom elektrickej energie v zmysle Code de l'énergie (zákoník energetiky) a smerníc o vnútornom trhu s elektrickou energiou, má toto postavenie v zmysle Občianskeho zákonníka a smernice 85/374/EHS, ktorú prebral, by bolo nezlučiteľné s požiadavkou jasnosti a zrozumiteľnosti zákona. Generálny advokát ďalej tvrdí, že analýza, ktorú vykonal cour d'appel (odvolací súd), vedie k rozlišovaniu medzi dvomi rôznymi kategóriami elektrickej energie, a to elektrickou energiou ako „surovinou“ vyrábanou a prenášanou prenosovými sústavami a elektrickou energiou ako „hotovým výrobkom“ distribuovaným distribučnou sústavou, zatiaľ čo článok 1245-2 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že elektrická energia je výrobkom, takéto rozlišovanie neuplatňuje. Nakoniec zdôrazňuje, že táto analýza je v rozpore s realitou zmluvných a hospodárskych vzťahov medzi jednotlivými

subjektmi v danom sektore vzhľadom na to, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy nemôže vyrábať elektrickú energiu zo suroviny, ktorú nekúpil, a že túto elektrickú energiu následne nepredáva, keďže spotrebiteľ ju kupuje od dodávateľa.

- 18 Francúzske súdy, ktoré rozhodovali vo veci samej a na ktorých boli voči spoločnosti Enedis uplatnené nároky zo zodpovednosti za elektrické prepätia, prijali rozdielne riešenia, pokiaľ ide o uplatniteľný režim zodpovednosti.
- 19 Súdy v iných členských štátoch Únie rozhodli v prospech kvalifikácie ako výrobcu. Napríklad Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodol, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy elektrickej energie musí byť považovaný za výrobcu, ak podstatným spôsobom mení výrobok – elektrickú energiu – premenou jeho napätia na účely jeho použitia konečným spotrebiteľom (rozsudok z 25. februára 2014, VI-ZR 144/13, body 12 až 17).
- 20 Takýto výklad však nie je jednoznačný a nie je zaručené, že ho prijímajú všetky súdy Európskej únie. Táto kvalifikácia prevádzkovateľa distribučnej sústavy ako výrobcu totiž nemusí byť zlučiteľná so smernicami o európskeho trhu s elektrickou energiou, najmä nie so smernicou 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou, smernicou 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES, a smernicou 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES. Tieto smernice totiž určili nezávislosť prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav od konkurenčných činností výroby a dodávky elektrickej energie. Práve na základe tejto právnej úpravy uložil vo Francúzsku zákon č. 2004-803 z 9. augusta 2004 rozdelenie skupiny Électricité de France a založenie novej spoločnosti pre výkon činnosti prevádzkovania verejnej distribučnej siete, a to spoločnosti ERDF (Électricité Réseau Distribution France), (Electricité Réseau Distribution France), teraz Enedis, ktorá vznikla 1. januára 2008.
- 21 Vzniká teda otázka, či prevádzkovateľ distribučnej sústavy elektrickej energie môže byť považovaný za „výrobcu“ v zmysle článku 3 smernice 85/374/EHS, keďže zasahuje do napätia elektrickej energie dodávanej výrobcom na účely jej distribúcie konečnému spotrebiteľovi. Na základe tejto otázky treba určiť, či sa má pojem „výrobca“ elektrickej energie v zmysle článku 3 tejto smernice chápať nezávisle od pojmu výrobca a dodávateľ elektrickej energie v zmysle smerníc o vnútornom trhu s elektrickou energiou.
- 22 S uvedenou otázkou je preto potrebné obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

5. Prejudiciálna otázka:

- 23 Cour de Cassation (Kasačný súd) predkladá na rozhodnutie túto otázku:

„Majú sa článok 2 a článok 3 ods. 1 smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky vykladať v tom zmysle, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy elektrickej energie môže byť považovaný za ‚výrobcu‘, ak mení úroveň napätia elektrickej energie od dodávateľa na účely jej distribúcie konečnému odberateľovi?“

PRACOVNÝ DOKUMENT